

80 - TÌM HIỂU SÁCH AMỐT – phần I

Amốt xuất thân từ Túcôa, một thị trấn nhỏ nằm cách Giêrusalem khoảng 12 dặm về hướng nam. Ông không phải là ngôn sứ cũng không là con của một ngôn sứ (7:14). Ông không phải là tư tế cũng không là thành viên của trường đào tạo ngôn sứ. Ông là một người chăn cừu và người thợ may áo vải sợi cây sycamore (một loại ngô đồng). Ông được học hành đến nơi đến chốn vì cuốn sách của ông cho thấy kỹ năng viết rất cao. Có lẽ ông đi nhiều nơi để bán len. Những nơi được ông nhắc đến trong sách có thể là những nơi ông đã ghé qua.

Trong sách Amốt chúng ta thấy một trong nhiều lần Chúa gọi một người khi người ấy đang làm công việc của mình (1:1). Chúa gọi ông, với cây gậy chăn cừu trong tay, và gọi ông đi để gom dân lạc đường lại. Hãy nhớ Đavít đang chăn cừu và Ghiôn đang ở sân đập lúa khi họ lãnh nhận sứ mạng của mình.

Trên triền đất cao xứ Giuđa, bên ngoài thị trấn Túcôa, Amốt được huấn luyện làm ngôn sứ trực tiếp từ tay của Thiên Chúa. Lối viết văn vẻ của ông có nhiều hình ảnh từ miền núi quê hương. Giống như Đavít, ông chiêm ngắm các vì sao và vươn tới Đấng sáng Tạo ra chúng. Ông không phải là người của triều đình như Isaia, cũng không là tư tế như Giêrêmia, nhưng là một người làm ăn sinh sống bình thường. Mặc dầu ông là người xứ Giuđa nhưng ông làm ngôn sứ ở trong và về xứ Israen.

Amốt không phải là ngôn sứ duy nhất của thời đại ông. Thiên chúa đã gửi hằng hà sa số sứ giả để cứu dân Ngài khỏi sự diệt vong mà họ đang phải đối diện. Không nghi ngờ gì, khi còn bé ông đã biết Giônã và có thể cả Elisa. Hôsê là bạn đồng nghề của ông. Hai ông chắc chắn biết nhau rất rõ. Có thể họ cùng đi rao giảng sứ điệp chung với nhau. Khi công việc của Amốt gần kết thúc thì Isaia và Mica xuất hiện. Hai vị này khi còn bé, có thể đã nghe Amốt giảng một trong những lần ông đi lưu thuyết. Hai ngôn sứ trẻ hơn chắc đã học được nhiều điều từ nhà quán quân của Đức Chúa này.

Amốt làm ngôn sứ khi Útdigia làm vua xứ Giuđa và Giarópam làm vua xứ Israen. Đây là thời cực thịnh. Ranh giới của vương quốc của Đavít xưa được phục hồi. Tiền bạc dồi dào và quân đội hùng mạnh. Amốt và Hôsê làm ngôn sứ cho Israen (miền bắc) và Isaia và Mica làm ngôn sứ cho Giuđa (miền nam).

Dưới thời hai vị vua được nói ở trên hai vương quốc đạt tới đỉnh cao của sự thịnh vượng (2Sửbienniên 26 và 2Vua 14:25). Lúc đó Átsua chưa nổi lên như là một sức mạnh thống trị thế giới. Ý tưởng về sự sụp đổ của vương quốc sắp xảy ra có vẻ như không tài nào chứng minh được (6:1-13). Tất cả những gì họ nghĩ lúc đó là hưởng thụ và vui chơi (2:6-8; 5:11-12; 6:4-6). Thiên Chúa cố gắng tạo cho dân Ngài cảm thức về sự nguy hiểm cận kề nên Ngài gọi hai nhân chứng, Hôsê và Amốt.

Amốt kính sợ Thiên Chúa đến nỗi không còn sợ một ai hết. Một môn đệ hiện đại của Amốt đã nói về ông rằng *“Amốt công bố một sứ điệp đi trước thời đại mình quá xa đến nỗi hầu hết nhân loại và một phần lớn của tất cả thế giới Kitô giáo vẫn chưa nắm bắt được nó”*. Những lời táo bạo của người chăn cừu vùng Túcôa đã phát ra từ khoảng 800 năm trước Chúa Kitô của chúng ta.

Sự can đảm đó không được lưu ý hơn trong thời Israen bằng thời bây giờ. Dĩ nhiên bạn sẽ tìm thấy những xấu xa mà Amốt lên án vẫn còn sót lại một số phổ biến trong thời đại của chúng ta. Ở đây chúng ta thấy giọng của ông cất lên chống lại sự vô độ, trong ý nghĩa rộng lớn hơn là việc uống rượu quá liều lượng. Nếu ông nói với thời đại chúng ta, ông sẽ cất cao giọng như tiếng sấm sét chống lại sự lạm dụng đủ mọi thứ càng ngày càng thực hành phổ biến mà ngay cả đời sống xa hoa của Israen lúc đó cũng không bao giờ biết được hay mơ tưởng tới. Bí mật của tất cả

các tội đó được mặc khải trong lời của Amốt bởi vì con cái Israen đã từ chối luật Chúa và đã không tuân giữ các giới răn của Ngài.

Luật lệ của đất nước yêu dấu của chúng ta sẽ được tuân giữ khi chúng ta học giữ lề luật của Thiên Chúa. Luật Chúa được nên trọn trong tình yêu.

Amốt khiêm nhường – trong việc không che dấu bết đờ đòi mình.

Amốt khôn ngoan – trong việc không giảng trên đầu dân chúng

Amốt thông minh – trong việc nắm bắt sự chú ý của dân bằng việc kết án quân thù trước.

Amốt không sợ hãi – trong việc nói sự thật chứ không gãi ngứa lỗ tai họ.

Amốt trung thành – “Đức Chúa phán thế này” là sứ điệp của ông.

Người chăn cừu rất trẻ Amốt, là một người trực tính. Ông luôn đánh thẳng mục tiêu (1:2). Ông không ngại nói thẳng ngay cả với vua Giarópam II về điều vua phải làm. Thiên Chúa muốn có người mang sứ điệp của Ngài một cách can trường, và Amốt đã không làm Ngài thất vọng. Israen cần một ngôn sứ dám bóc những cái vẩy trong mắt họ để họ biết chắc chắn hậu quả của việc thờ ngẫu tượng như thế nào và Amốt đã không sợ để làm điều đó. Thiên Chúa căm ghét tội lỗi. Tội lỗi phải bị trừng phạt. Con người phải chịu khổ.

Giarópam đã mang Israen tới tột đỉnh của quyền lực. Vương quốc thịnh đạt và sống thân thiện với kẻ thù. Trong hoàn cảnh đó Amốt biết dân chúng sẽ gọi ông là “tên tai ương ngu ngốc” nếu ông loan báo sứ điệp của Thiên Chúa cho họ. Davít khi đối diện với Goliát cũng không can đảm bằng Amốt khi đối diện với vua Giarópam, kẻ thờ ngẫu tượng “người làm Israen phạm tội”.

Chúng ta hãy nghe một vài đoạn sấm ngôn tiêu biểu của ông.

Người cầm cung nào đứng vững nổi (2:15), Amốt tuyên sấm. Những cung thủ cường tráng của Giarópam được tập luyện thói quen luôn phóng tên về phía kẻ thù. Họ không bao giờ bỏ cuộc. Thật ngốc khi nói về những cung thủ không bao giờ bắn trật của Israen rằng họ không đứng vững bất cứ ở đâu và bất cứ lúc nào.

Kẻ nhanh chân chẳng thoát được đâu, Amốt tiếp tục nói. Cái gì? Những tay chạy đua của Israen dùng sự lanh lẹ của mình mà chạy khỏi chiến trường à? Có phải vị ngôn sứ láo xược này bị điên chăng?

Người cỡi ngựa cũng không thoát chết, vị ngôn sứ gầm lên. Không có một kỵ mã nào trên thế giới giống đoàn kỵ binh vô địch của vua Giarópam.

Nhưng dẫn tới cực điểm là ở những lời này của Amốt: *Đức Chúa phán thế này: như người chăn chiên giựt ra khỏi miệng sư tử hai cái cẳng hay một mảnh tai của con chiên, con cái Israen sống tại Samari, ở đầu giuờng hay trên trường kỷ lộng lẫy, cũng sẽ được giựt ra như vậy* (3:12).

Đúng vậy đó là những gì sẽ xảy đến! Dưới năm mươi năm Israen sau Israen thực sự bị tiêu huỷ, và số người đáng thương còn sót lại không bằng ngay cả cái cẳng của con chiên được giựt khỏi hàm của thú dữ. Đó là hình ảnh vẽ ra sự căm ghét tội lỗi của Thiên Chúa.

Cho mỗi câu hỏi tại sao một đế quốc hùng mạnh bị sụp đổ, câu trả lời sẽ là tội lỗi. Bí mật của sự sa sút hư hỏng của một vĩ nhân là tội lỗi. Hãy để Amốt giúp bạn nhìn tội lỗi trong ánh sáng thực của nó.

Nếu một con tàu trên biển theo một hải trình sai, điều gì sẽ xảy ra? Đúng vậy, nó sẽ gặp những sự cố hay bị đắm. Nhưng một thuyền trưởng đi theo hải trình mà mình biết là sai là loại thuyền trưởng nào? Có một điều gì đó không bình thường trong đầu óc ông ta. Nên không lạ gì ngôn sứ giống Amốt nói một cách rõ ràng để cảnh báo dân chúng về lộ trình sai trái của tội lỗi.